1.3. Doğru Davranış

Doğru ve sağlam temeller üzerine kurulmuş bir inanç, insanı iyi ve güzel davranışlarda bulunmaya yönlendirir. Doğru inancın insanı ulaştırmak istediği hedef, doğru davranışı kalıcı hale getirmektir. İyi niyetle, samimiyetle ve gösterişten uzak bir şekilde güzel davranışlarda bulunmak, doğru davranışı kalıcı hale getirmede önemli bir işleve sahiptir. Doğru davranış, doğru inancın da en önemli yansımasıdır.

Kur'an-ı Kerim de doğru bilgininin insanı doğru inanca, doğru inancın da iyi ve güzel davranışa yönlendireceğini belirtir. Kur'an'a göre nefsini kötülüklerden arındıran,[14] iyi niyet ve güzel ahlak sahibi bir insan doğru yoldadır.[15] Onu doğru yola ulaştıran ise doğru davranışta bulunmayı alışkanlık haline getirmesidir.

Kur'an'ın hedeflediği insan modeli Allah'ın emirlerini yerine getiren, yasakladığı şeylerden kaçınan; şefkat, merhamet ve adalet sahibi olan; yetimi, yoksulu, darda kalmışı ve mazlumu gözeten; başkalarına faydalı olan, ilim ehli ve güzel ahlak sahibi bireylerdir. Bu hedefe de ancak doğru bilgi üzerine bina edilmiş sağlam bir inanç ve düzgün yaşantıyla ulaşılabilir.

"Allah'ın nasıl bir örnek verdiğini görmüyor musunuz? İyi bir söz; kökü sağlam, dalları göğe doğru uzanan güzel bir ağaca benzer. (O ağaç), Rabb'inin izniyle her zaman meyvesini verir. Öğüt alsınlar diye Allah insanlara böyle örnekler verir."[16] ayetleri doğru inancı ve bu inanca bağlı olarak yapılan salih amelleri (doğu davranış) güzel bir şekilde özetlemektedir. Ayetlerde kelime-i tevhid, Kur'an'da kökü sağlam, dalları göğe uzanan ve Allah'ın izniyle her zaman meyve veren hoş bir ağaca benzetilmektedir. Burada kelime-i tevhid, sağlam ve sarsılmaz bir inancı yani ağacın kökünü, ibadetler dallarını, güzel ahlak ve salih ameller (doğru davranış) ise ağacın meyvesini temsil etmektedir. Bu ayetler bize, ibadetlerin ve güzel ahlakın sağlam ve doğru bir inanca, güzel bir niyete dayanması halinde bir anlam ifade edeceğini hatırlatmaktadır.

Kur'an, salih amel ile imanı birlikte anar ve salih amel sahiplerinin daima kazançlı çıkacağını vurgular.[17] Kur'an'da iman ve salih amelin neredeyse birbirinin ikiz kardeşi gibi görülmesi, doğru inanç ve davranış arasında kurulan sıkı bağ, salih amele verilen önemle yakından ilgilidir. Bu nedenle Kur'an'da insanların doğru bilgiler edinerek doğru inanca ulaşmaları, ardından bu inancın gerektirdiği iyi, güzel ve doğru davranışları yapmaları istenir.

Kur'an'ın gönderiliş amacının gerçekleşmesi de doğru davranışların kalıcı hâle gelmesi oldukça önemlidir. Bu da Kur'an'ı düzenli okuyarak lafzının bereketinden nasiplenmeye, onu anlamak için çaba göstermeye ve bu uğurda fedakârlık yapmaya bağlıdır.

DÜŞÜNELİM - YORUMLAYALIM

يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِۚ ... ﴿٢٧﴾

"Allah, iman edenleri hem dünya hayatında hem de ahirette sabit bir sözle sağlamlaştırır..."

(İbrahim suresi 27. ayet)

Ayeti kerimede geçen "sabit bir söz" ile kastedilen şey ne olabilir? Ayeti kerimeyi, "doğru inanç-doğru davranış" ilişkisi bakımından yorumlayınız

14 Â'la suresi 14. ayet; Şems suresi 9. ayet.
15 Nahl suresi 90. ayet; Zariyât suresi 17-18 ayetler; Necm suresi 32. ayet.
16 İbrahim suresi 24-25. ayetler.
17 Bakara suresi, 25. ayet; Ra'd suresi, 29. ayet; Asr suresi, 3. ayet.